

Előfizetési árak

Helyben:

Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 k. 50 f.

Vidéken:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyomdája Szentés, Kossuth-tér

Egyes példányok kaphatók

Lapunk könyvnyomdájában valamint lapkiadóinknál, a kiknél lapunk előfizetése is megrendelhető.

Megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felolós szerkesztő:

SIMA LÁSZLÓ

Főmunkatárs:

HEGYI ANTAL

Hirdetések árát,

valamint nyilttéri közleményeket kiadóhivatalunk méret szerint a legutányosabban számít.

Fonákságok.

III.

— Február 28.

(H.) Tudom jól, hogy az amerikai középiskolákban sem minden színarany. Az amerikai collegiumok is, mint a középiskolákat nevezik, szintén emberi művek és így fogyatékosoknak és tökéletlenségnek vannak alávetve; de annival fölül állanak a magyarhoni középiskoláknak, hogy először egységesek, másodsor csak hat évfolyamra terjednek, harmadsor tantárgyakkal sem terhelik annyira túl növendékeiket, mint a hogy az Magyarországon történik, mivel az amerikai középiskola éppen úgy, mint az elemi népnevelés, csakis az amerikai viszonyokra van kiváló figyelemmel.

A felsőbb oktatás pedig annival mulja felül a magyarhoni, hogy az egyetemek nem tanzakok szerint vannak berendezkedve, hanem együttesen adtván elő a legkülönfélébb tárgyak, a hittudomány, jog, orvostan, bölcsélet, műépítéset, csillagászat, nyelvek, gyógyszeréset, zene stb. ezek közül az egyetemi hallgató szabadon választ annyit, amennyire szüksége van és testi szervezete megbir.

A fegyelem pedig annival jobb, hogy vannak egyetemek, melyek a növendékeket bentlakásra kötelezik és így rá vannak utalva, hogy kávéházak helyett tudományos készültséggel foglalkozzanak.

Nálunk továbbá az is baj, hogy az államhatalom a közoktatás minden ágára ép úgy ráfekszik, mint a társadalom minden intézményére és így ki van zárva a szabad verseny tudományos intézetek létesítésében, mert az állam engedelmé nélkül ilyeneket állítani nem szabad. Sőt a tanzabadság is agyon van ütve, mert az állam magát a hitfelekezetek iskolai ügyeibe is beleártja és követeli, hogy az ő kaptafájára rendezkedjenek be azok is.

Amerikában ez is másképp áll, nem csak az elemi és középiskolai nevelés független az állami befolyástól, hanem a felsőbb oktatás is teljesen szabad. A hitfelekezetek ép úgy állíthatnak egyetemeket, mint a városok és ez a szabad verseny roppant élénkíti teszi az amerikai tanügyet. Alig van valamire való amerikai város, melyben egyetem nem volna, mert képességénél fogva bármely városnak joga van egyetemet állítani.

A katolikusok maguk is hét egye-

temet tartanak fen, melyek közül leg-híresebb a baltimorei és sauth-bendé (south-bend) ez utóbbi nyolcszáz bentlakó fi, és ezerkét száz szinte bentlakó leány növendékre; mivel Amerikában szokás a leányokat felsőbb oktatásban ép úgy részesíteni, mint a fiukat, de számukra külön középiskolák és egyetemek vannak fölállítva.

A nők ezen kiképezetése abban találja okát, hogy a nők az amerikai társadalomban sokkal nagyobb függetlenséget és szabadságot élveznek, mint itt az óvilágban és a bankok, vasutak, bányák és gyárak, valamint az egyéb üzletek irodáiban, továbbá a jogi, orvosi, tanári és tanítói pályán bő alkalmaztatást találnak.

Amerikában már fel sem tűnik, ha valamely városban új egyetem létesül. Nálunk ellenben mióta vajdúdik a harmadik egyetem eszméje és még sem bír megszületni? Még mindig találják Szegeden, Kassán, Debrecenben, vagy Pozsonyban legyen-e fölállítva? És valószínűleg egyik helyen sem lesz, mert katonai mündérra, még újabbnál újabb puskákra és ágyukra kell, a német kedvéért elkölteni a közoktatásra szükségeltető összegeket.

Egy katolikus egyetem felállítása is kísért, mióta a kormány a Pázmány Péter kardinális alapította budapesti egyetemet katolikus jellegűl megfosztotta. Nem is kerülne semmi nagyobb erőfeszítésbe, ha a magyar püspöki kar akarná, mert hiszen az általa élvezett nagy vagyonnak az egyházi és közművelődési célok előmozdítása képezne a legfőbb feladatát. De úgy látszik ezt a fontos közművelődési célt a magyar püspöki kar, annak dacára, hogy egyik-másik boldog emlékü tagja már néhány százezer forintot hagyományozott rá, nem akarja komolyan, mert különben Esztergomban, Pécsen, vagy Egerben már állana a katolikus Egyetem.

Annak a tervezett harmadik állami egyetemnek pedig, a magyarság jól felfogott érdekében Szegedre kell jönnie. Hisz nyilvánvaló, hogy itt Jász-nagykun-szolnok, Csongrád, Csanád és Békés megyéknek összeszögelésén lakik a magyarság zöme és a legfontosabb nemzeti és állami feladat, hogy a magyarság ezen színe-javának közművelődése a lehető legmagasabb fokra emelkedjék. Sőt az is állami és nemzeti feladat, hogy ezen Szegeden felállítandó harmadik egyetem falai közt szívják magukba a honunk határai közt lakó nemzetiségek az irántunk való ro-

konszenvet. De ettől eltekintve is Szegeden már annyi a közművelődési intézmény, két főgimnázium, egy főreáliskola, kereskedelmi és ipariskola, tanítóképzede, kulturpalota, somogyi-könyvtár, vasutasok internátusa, a Dél-magyarországi Közművelődési Egylet nagyszerű internátusa stb. hogy ezek betetőzésül okvetlenül föl kell állítani a harmadik egyetemet. Ha ettől politikai célok által eltántorítatja magát a kormány ép oly fonákságot, sőt megbocsálhatatlan bünt követ el országunk és nemzetünk életbevágó érdekei ellen, mintha a Duna-Tiszacsatornát nem hozza csongrádnak.

Képelem, sőt tudom, hogy milyen arcot vágnak ezen laicus fejtegetéseimhez a szakférfiak, kik úgy vannak meggyőződve, hogy közoktatási kérdések iránt kívülük másoknak érdeklődnek, vagy éppen véleményt mondanok nem szabad. Hát én a szakférfiak tekintélyét kissébbíteni nem kívánom, de azt nagyon kívánatosnak tartom, hogy ne csak könyveikből merítsenek a közoktatás irányítására eszméket és ne csupán azt vizsgálják meg, hogy a szomszédunkban mit csinál a német, hanem vegyenek fáradságot és kutassák, tanulmányozzák, mit csinálnak és mily keservesen keresik kenyerüket kívándorolt honfitársaink százezer Amerikában? és látni, tapasztalni fogják, hogy mi más volna az ő helyzetük Amerikában, ha idehaza fonáknevelésben nem lett volna részük.

Az anéken, a szaktanácskozáson melyek miatt évről évre fokozatosan rosszabbodik közoktatási és népnevelési ügyünk, a tudós szakférfiaknak könnyű lekicsinyelni a magamfélé laikus embereket, de az életet és annak követelményeit lekicsinyelni nem lehet, mert az visszautasít és lecáfol minden tudományos pöffeszkedést és éppen azért elfog jönni az idő mikor a tudós urak maguk is belátják, hogy más alapokra kell fektetni a közoktatást és a klaszszikus nyelvek tanítása helyett az élőnyelvek és pedig a német, angol és francia nyelvek nagyobb arányu tanítását kell iskoláinkba behozni, ha a népek nagy, világversenységben letapostatni nem akarunk; mert fonák állami helyzetünkönél fogva idegenkedünk a német nyelvtől, azt az elvitathatlan tény nem fogjuk eltagadni, hogy a német nyelv óriási versenyre kelt a francia nyelvvel a világforgalomban és sajnos, ezen vállalkozását a siker legjobb reménye kíséri.

Vármegyei közgyűlés.

Február 28.

Csongrádmegye törvényhatósági bizottsága legnap tartotta évnegyedes rendes közgyűlését dr. Kelemen Béla főispán elnöklésével. A közgyűlés tárgysorozataiban csak egyetlen nagyobb jelentőségű ügy szerepelt: a mezőgazdasági munkásházak dolga s nagyobb vita csak Pestmegyének az aratósztrájkok dolgában küldött átirata körül fejlődik ki. Részletes tudósításunk ez:

Délután.

Dr. Kelemen Béla főispán üdvözlővén a megjelent megyebizottsági tagokat megnyitja a közgyűlést és jelentést tesz a mezőgazdasági munkás jutalmazásokról. Ezután áttértek a napirendre.

Dr. Csergő Károly olvasta fel az alispáni évnegyedes jelentést. Az alispáni jelentés elsősorban a munkásházak építésére adott 60.000 koronás államsegélyről, azután az utépítések emlékezik meg. Behatóbban ismerteti a munkásházakat, amelyek Algyőn Kisteleken és Tápén a legkedvezőtlenebbek, miután a munkások nem akarnak arató szerződéseket kötni. Szegváron a munkások az uradalmak szerződési ajánlatát mezeven visszautasították. A helyzet Csongrádon és Csanyteleken kedvező. Ezután a közegészségügyi és közbiztonsági állapotokról emlékezik meg, amelyet kielégítőnek mond. — A jelentést egyhangúan tudomásul vették.

Ezután *Mária Jozefa* királyi kezegegyasszony köszönő levelét olvasták fel, amelyet a vármegye részvétl iratá folytán küldött.

Néhány apróbb ügy után dr. Csergő Károly olvasta fel a munkásházaképítésről szóló alispáni jelentést és előterjesztést.

A jelentést értesíti a megyebizottságot, hogy a földművelésügyi miniszter az akció érdekében 60.000 korona államsegélyt adott és kitalálta helyezte, hogy évenként 20 éven át 20.000 korona államsegélyt ad a vármegye által felveendő 500.000 koronás államsegély törlesztésére. E jelentés kapcsán előterjeszti az alispán, hogy a munkásházatelepek létesítésének előmunkálatai megindultak s a települési kívánó munkások összehírását megkezdették. A főispán azt, amely az alispán a munkásházak építésénél vezeti az, hogy ne csak lakást nyerjen a munkás, de konyhakertészetet is ültessen. E végül szükséges, hogy az egyes házak legfeljebb 300 — 61 nagyságúak legyenek. Az akció legelsőben Szentes,

Mindszent, Csongrád, és Szegváron indul meg, ahol a munkások száma legnagyobb. A három utóbbi község saját ingatlant enged át, míg Szentesen a vármegye gondoskodik a kertészetről azok részére, akik kötelezik magukat a konyhakertészetre. A munkásházaknak ezután csak egy szoba és konyhából kell állni.

A jelentést és előterjesztést a közgyűlés tudomásul veszi és utasítja az alispánt, hogy esetről esetre tegyen jelentést.

A három soproni átirat fölött napirendre tért a közgyűlés, noha a virilizmus eltörléséről szóló javaslat pártolására Eder János indítványt adott be.

Pestvármegye átirata következett, amelyet dr. Nagy Sándor helyettes főjegyző ismertetett. A felirat azt kéri az országgyűléstől, hogy sztrájk esetén a katonaságot aratósi munkákat elvégzésére akár szabadságolás, akár kirendelés útján engedje át. Az állandó választmány hasonló felirat intézését látja szükségesnek.

Eder János a teljesen lehetetlen és magában véve is abszurd javaslat ellen indítványt tesz. Beszédét zajos ellenvetések szakították félbe s egy ízben a szorongásig megtelt karzat is bele szólt abba.

A nagy többség elfogadta az állandó választmány javaslatát.

Dr. Hergelez István dorozsmai főszolgabíró, akit a nyugdíjválasztmány amnka-képtelennek mondott ki, visszavonta nyugdíjkérelmét. A törvényhatósági bizottság tudomásul veszi a kérvény visszavonását és részére három havi szabadságot engedélyez.

A kompközlekedésről szóló szabályzatot oda módosították, hogy az éjjel-nappal fenntartandó.

A szentesi ipartestület részére 500 koronát meg nem haladó segélyt engedélyeztek a pécsi iparkiallitáson való részvételre. *Jámhor Nagy* István részére elhalt fia temetési költségeinek fedezésére 500 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Hj. *Miskolczy Ferenc* és *Bréz Gyula* ösztöndíjait megvonlák. *Novobáczky Győző* volt szentesi gazdasági tanácsnok ismert ügyében a vármegye úgy határozott, hogy 1150 korona jár neki.

Dorozsma megkapta a második patikát. Több apróbb ügy után a főispán az ülés folytatását délután 3 óra ra habasztotta.

Délután.

A délutáni ülésen a póltárgysorozat két első pontját tárgyalta a közgyűlés.

Rózik István indítványára a jászkm

községek és városok redempciós ügyében annak idején felírta az országgyűléshez.

Dr. Szarka Mihály és társai indítványára oda módosították a vármegyei nyugdíjszabályzatot, hogy a szolgáltatást megszakított vármegyei tisztviselő csak különösen méltányolható esetben, a törvényhatósági bizottság hozzájárulásával nyerje el régi szolgáltatásának nyugdíjigényébe valóbeszámítását.

A csanyteleki általános tisztújítást a bíró választás kivételével megsemmisítették szabálytalanság miatt.

Több apró ügy és a számadások letárgyalása után a közgyűlés délután 5 órakor végződött.

A VÁROS ÉS MEGYE.

Február 28.

(Megfelebbezett határozat. *Bíró* Pál rendőrségi iktató-kiadó megfelebbezte a rendőrségi egyenruhazatról szóló szabályrendeletnek reá eső részét. A szabályrendelet tudvalevőn nem ad egyenruhát az iktatónak.

(Tanácsülés. A városi tanács ma délután 3 órakor tartotta rendes heti ülését, dr. *Mátóty* Ferenc polgármester elnöklésével. A tanácsülés a folyó ügyeket intézte el.

(Kinevezés. Dr. *Mátóty* Ferenc polgármester a szervezési szabályrendeletben biztosított jogánál fogva a *Mészáros* József lemondásával megüresedett lovasrendőri állást *Molnár* Sándorral töltötte be.

UJDONSÁGOK

Március.

— Február 28.

Ezt a derék, becsületes jeges és zuzmaras szakállú vén februárt is eltemetjük a maról holnapra átmenő éjszakán. Amikor ezeket a sorokat írjuk még február van, de mire napvilágot látnak a lap hasábjain március lesz.

A mai nap szinte tavaszias és szívesen ringatja magát bele az ember abba a gondolatba, hogy csakugyan jon már az ibolyás és gyöngyvirágos tavasz, mely verőfényével, mosolygós, derült kék egével.

Pedig a jósok, akik hivatásuknál fogva még véletlenül is csak elvétve mondanak igazat azt jósolták, hogy március hava sem lesz még az igazi tél elmúltá.

plastronja telve voltak vértoltokkal... stb stb. "

Igy közelített ezt a lapok (miket pár órával ezelőtt még az asztalomon hagytam, de most nem lelem őket sehol), ebből láthatja laboronkum, hogy minden látszat ellenem szól és nincs az az esküdtzék, amely egyhangulag ne küldene vérpádra.

Pedig Isten a megmondhatója, hogy e véres bűnténynek én csak a második szörnyű szörnyű áldozata, de nem a szerzője vagyok.

A rémregénybe való eset így esett:

Jó barátunk, de *l'ile* Pál, a szarjelek es-hőse, az ő kedvence irásjeléről *Parentheses* nek nevezett calvadosi kastélyában pazarfenyű unnepegy rendezett a től kellős közepén. Helek óta laborozta a társaságot, ígyve mesés, tündérszerű mulatságokat. A eszme tetszett és a meghívottak egy egész különvonalat foglaltak el, mely őket a *Gare St. Lasarebél* szállította Caen felé. A muli év december 30-án délben indultak el Párisból. Az egész társaság ott volt, *Lyenardék* és *St. Allaryék* keztek a központot és a kedves, örökijü de a *la Grenee* gróf volt a főfőrendező — csak szegény *Aelbék* hiányoztak a nagy gázszuk miatt. Az anyósom különös kegyéből én egyedül jöttem, mert a feleségem (magyon érthető ok miatt) most nem utazhatott és a döntőrevel maradt. (Oh, bár csak név eresztett volna engem se el!)

(Folyt. köv.)

A „SZENTESI LAP” TÁRGYAJA.

Egy gyilkosság története.

— Irtó: *Floriehe* —

(*Bouilly* levele *Bouulien* tábornokhoz Párisban) *Chateau* de *Parentheses* (*Calvados*)

„Tábornokom! Azon erős reményben hogy az ellenem emelt és a hírlopokban világgá kürtölt, rémesen irtóztató bűnvád dacára is megtartott soha meg nem halálható atyai jóindulatában, ártatlanságom teljes tudatában azon kérésrel fordulok ezen expedite levelemben tábornokomhoz, hogy rettenetes helyzetemben (hiszen minden körülmény és látszat ellenem szól) vegyen pártfogásába s küldje azonnal mellem Páris két legelső védő ügyvédjé, (ha lehet *Laborit* és *Waldeck-Roussseau*), hogy megmentsenek az infamis kelepceből, melybe nem mondom hogy nem a magam könnyelműségéből, de mégis ártatlanul zuhantam bele.

Nem az életemmel (ez ugyanis minden körülmények közt semmivé lesz), csak a becsületem akarom megmenteni és ártatlanságomat napnál fényesebben bebizonyítani.

Mert a gyilkosságban, melyvel vadolnak ártatlanabb vagyok a ma született gyermeknél és ha van Isten az égben, ez ki is fog

derülni a törvény előtt és én felemelt homlokkal igazolva állhatok az emberek elé — de nem a feleségem és az anyósom elé is.

Ellenük se vétetnem, Isten tudja, semmit — de semmit — mégis tudom, hogy ők nem fognak felmenteni s ez a gondolat az, amely e rémes pillanatham jobban kétségbejert a a guillotínál is!

De térjünk a tárgyra!

A vád és tényállás röviden ez:

„Folyó hó — — — (te percben nem tudom, hanyadika van ma, sem azt, hogy hány nap lett el a gyilkosság óta? Szóval pár nap előtt) — reggeltől 7 — 8 óra között a belépő eselések a *Paul* de *l'ile* „*Parentheses*”, nevű kastélyának egyik másodemeletti és ez idő szerint általam, *marquis Boisderon* *Gaston* vértesső-hadnagy által lakott vendégszobájában vérfagyva, holtan találtak *miss* *Bell Darling*-tont, a háziasszony hajos, fiatal unokanővérét. A *miss* hál ruhájában a szoba közepén egy széles zergeszín bársonykereten fekvő fejé fehér plüspárnán pihent. Szíve tájékán öt seb volt, melyek közül négyből még eseregdeztél a meleg piros vér — az ötödiket azonban még mindig elzártá az odadőfött rövid vadászőr, melynek markolatán aranyba véste a *Boisderon* *marquis* címere és monogramja volt látható — Maga a *marquis* a kérévet mellett a szőnyegen fekvő látszólag mély alomban, de keze és fehér ingének

A százéves jóvendőmondó szerint: "hídeg, havas, esős, ködös lésezen március hónapja az Úr születése után következett 1907-edik esztendőben."

Hát higgyük, ne higgyük. Elvégre ugy is egyre megy. Március majd megmutatja, hogy mit akar és mit hoz.

Az idén husvét első napja márciusba esik s ha a közelmult évekre vissza emlékezünk az elmúlt évtizeden belül kétszer volt fehér husvétünk. Miért ne lehetne az idén is. Hogy a fehér husvétban kevés lelki gyönyörűségünk telik az csak olyan természetes dolog, minthogy ennek a közel három hónapra teltnek nagyon nagy örömmel idővoznok már a végét.

Bizzuk márciusra, hátha meghozza.

(Xa.)

— Február 28.

— Személyi hír. *Róók* István, a tápéi körület országos képviselője tegnap Szenteseen tartózkodott és részt vett Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának rendszeres közgyűlésén.

— Kezdődik az adóbehajtás. Sz. Nagy Kálmán h. adóügyi tanácsnok komolyan munkához látott s a legnagyobb szigorral készül eljárni az adóhátralékosokkal szemben. Mint értesülünk első sorban azok ellen jár el, akiknek adóhátraléka felül jutja a 200 koronát, Ennek az az oka, hogy igen számosan vannak, akiknek adó hátraléka 1500—2000 koronát is felül mül. Az adóbehajtás ez alkalommal a legszigorúbb lesz. A lefoglalt ingóságokat kerülhetetlenül beszállítják és elárverezik.

— Dühöng a rend. Szokatlan dolog: de valóság. Szentesen már vagy egy hete dühöng a rend s a helyi sajtó napi hír rovata úres, vagy legalább is mesterkelten erőszakolt hírekkel kell azt kitélleni. A mult szombat óta a rendőrség bűnügyi iktatójába egyetlen ügy darab sem érkezett be. Legálább tűznek ki a fehérzástól a csérfészekre, hogy a riporterek látnak és ne mennének hírt keresni ha nincs.

— Negyvennyolcas gyűlés. A szentesi II-ik függetlenségi és 48-as kör választmánya március hó 3-ik napján délelőlt 10 órakor a kör helyiségében ülést tart.

— Tavaszai idő. Azt hisszük mindenki a legélebbre figyelemmel kíséri ezekben a napokban az idők változását és mindenki a legjölésőbb érzéssel fogadta a ma bekövetkezett igazán szép és tavaszias időjárást. Mert a mai nap volt az elmúlt év december 8-adika után az első valóban szép, enyhe, napsugaras meleg nap. A hónap, jégnek madel-utánra kelve teljesen vége lett. Itt-ott, ahova a meleg napsugár eljutni nem tudott megmaradt ugyan még a tél fehér szemfedőjének némi maradványa.

— Az építő iparosok március 9-iki hangversenyére szóló meghívói már szétküldöttek. A rendező cég felkeri mindazokat, akik tevédelemből nem kaptak meghívót: de arra igényt tartanak az igényüket jelentsék be a Bányai utóda piactéren áizletében.

— A legnagyobb takarmányrépa termés. Kimultak azok az idők, amikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagy mennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja hogy nem abban áll a répa értéke, ha telekakra a jószágnak a beleit, hanem arra kell a fősúlyt helyezni, hogy mekkora tápértéke van a repának. Hogy nagy tápértékkel bíró, repát nyerhessünk, szükséges hogy az anya repák (magrepák) legalább 4 — 3 kilo súlynak és tápértékükre nézve a legmondosabb módon egyenként vegyileg megvizsgálva legyenek. Jelenleg nem létezik más cég a budapesti

Mauthner Ódón es, és kir. udvari magkeskedésén kívül, mely ily nagy gonddal természetelt repámagot hozna forgalomba. Ezen repámag e mellett még impregnálva is van, miáltal sokkal gyorsabban kel ki és a rovaroknak is allentáll. Ajánlatos tehát, hogy csak Mauthner-féle impregnált csillaggyűrépa magot vessünk, a esekely árkülönbozet százszorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.

— Helyreigazítás. A zsidónőgyelet színházi eszlőrl hozott tudósításunkba bálí tudósítónk tévedéséből az a hiba eszozott be, hogy azon dr. *Kelemen* Béla főispán is megjelent nevével. Mint utólag értesülünk ez a híradás nem felel meg a valóságnak s így azt kénytelenek vagyunk rektifikálni.

— Ragálykiorlatozás. A fertőző betegségekől származó ragály-veszedelem korlátozása érdekében a polgármester átiratban megkereste a rendőrséget és *Virágh* Ede hatósági munkásközvetítőt. A rendőrséget aziránt, hogy a munkából hazaérkező munkásokat hallgassa ki nem volt-e ragály azon a vidéken ahol dolgoztak s a kihallgatás eredményéről teygen jelentést a tisztí főorvosnak. A hatósági munkásközvetítőt pedig arra hívja fel, hogy az idegenbe szerződő munkásoknál szerezzen meggyőződést arról, nincs-e valamelyiknek családjában ragályos beteg.

— Hírek az anyakönyvből. február 24-27. *Eljegyezettek*: Kun Sándor Bözörényi Lidival. — *Házasságra ítétek*: Mészáros Antal Vida Szűcs Teréziával, Bubor István Szabó Erzsébettel, Török Bálint Lakos Lidival, Téli István Bagaméri Eszterrel. — *Születtek*: Sipos István, Szanyi János, Kovács Imre, Kádár Lajos, Czeiger Sándor, Insperger István. — *Elhaltak*: Angyal Zoltán Karoly 15 hónapos, mellhártyaiból; özv. Dobray Sandorné Kovacs Karolina 65 éves. bright kör; Högye József 3 hónapos, bélyprut; özv. Kanvasi Tótt Jánosné Vass Zsuzsánna 63 éves, méhrak; Fekete Józsefné Dezső Zsuzsánna 65 éves, agyszélhűdés; Fleseh Ferenc 50 éves, terjedő hűtéses elmezavar; Csucs János 73 éves, esés folytán agyrázkódás, koponyacsont repedéssel.

Magyar földmivesek Amerikában.

Iria: Hegyi Antal.

(Folytatás.)

A föld oly könnyű műveletű, hogy egy lóval szokás szántani és taliga sem kell az ekéhez, hanem a hámfat az ekegerendély végére akasztják és még csak kereket sem alkalmaznak a gerendély vége alá. Egyik Árpádihoni magyar gazdától kérdeztem, vajjon a magyarországi, avagy az amerikai ekével könnyebb-e szántani? És azt felelte kérdésre, hogy az amerikai eke alkalmasabb a szántásra, mivel az árpádihoni talaj oly könnyű műveletű, mintha csak hamut szántana a gazda.

Nagy előnye ezen árpádihoni gazdálkodásnak, hogy kevésből kilehet állítani és mégis igen jól jövedelmez. A kinek van négyszáz dollárja, magyar pénzben kétezzer-kétezeröttszáz koronája, az Árpádihonban vehet és berendezhet magának husz hold örökföldet, holdját ezeröttszáz szöglet olével számítva. Egy hold föld ára ott tíz dollár, magyar pénzben ötven korona. Egy lakóház fölépitése deszkából kerül ötven dollárba, magyar pénzben kétszázötven korona. Mellékhelyiséget, őrtem az istálló, sertés és baromfi olat, a gazda maga is összeüthet néhány dollárból, mert építő anyagot helyben lehet kapni elég jutányos áron. Építkezni pedig nem annyira a hideg ellen kell, mint inkább az eső ellen; mert a mint feljön a nap, télen is egy ingben meztiflább lehet dolgozni a szabadban.

Azért a lakóházat csak gyalutalan deszkából építik. A házagokra (fügákra) kívül lapos lecezt szegeznek és belül agyaggal tömök be és a ház belsejét bemeselik, mert a gya-

lulatlan deszka a meszet jól tartja. Ugyan így készítik a mellékhelyiségeket is aival a külfönséggel, hogy azoknak belsejét nem mezzelik be. Tetelyét pedig belsejével fedik, mely Amerikában még egyszer olyan széles, mint Magyarországon és rovátkaival sínes elálva, hanem egymást fedi mint nálunk a tetőcserep. A mellett a zindely ugy van fűrészelve, hogy felső része, melyet a másik lakar, vékonyabb, alsó része pedig mely szabadon van, vastagabb, hogy jobban ellentálljon az idő viszontagságának.

Az építkezésen kívül szüksége van a települő gazdának egy lóra, vagy öszvérré Ennek ára ötven-hatvan dollár, magyar pénzben kétszázötven-háromszáz korona. Egy fias tehénre, mely negyven dollár, kétszáz korona. Egy fias disznóra, fával együtt öt-hat dollár huszonöt-harminc korona. Gazdasági eszközökre, tudniillik kocsiira, huszonöt-harminc dollár, százhuszonöt-százötven korona. Továbbá eke, borona husz dollár, száz korona.

Husz holdas telek ára kétszáz dollár, ezer korona és ezt ott választhatja a települő a hol neki tetszik. Esetleg az árát törleszt-heti hatos kamat mellett, négy esztendő alatt. A vétel ár egy negyed részét le kell fizetni a szerződés megkötésekor, a fön maradó három negyed részből évenként egy-egy részt le kell törleszteni hatos kamatokkal. Az örök jogot pedig megkapja a birtokra, mikor a vételár fele ki van fizetve.

Ez a föld azonban ritkás erdő, melyről a fát előbb ki kell irtani. A birtokos ugyanis javarészt az erdő fáinak már feldolgoztatta fűrészt malmában és a megirtított szurokfenyő erdőket most már áruba boesájtja művelés alá. Az erdő irtás pedig akként történik, hogy furdancesal befurjak az élőfa törzsét a földszintétől félméternyi magashban. Aztán begyújtják e lyukat egy szál gyufával és a fatöve huszonnégy óra alatt elég és a szál fa ledől. Ágaiat a gazda levagdálja és elégeti, mert annak nincs semmi értéke. Törzset pedig összeapítja tüzi vagy épület fának szükségé szerint. Tuskója tövérl pedig eltisztítja a földet esakánnyal és akkor a gyökerek is kiégnek, mert ezen amerikai szurokfenyő szirtartalmanál fogva, annyira fogja a tüzet, hogy a magyarok, mikor este látogatóba mennek a szomszédba, lámpa vagy fáklya helyett, csak dorab tűzfát gyujtanak meg és annak fényénél tessik meg az utat.

Folyt. köv.

A martonosi fehér ház.

Iria: Sina László.

(Folytatás.)

Katinka regénye a parkbeli jelenettől kezdve nagyon gyorsan bonyolódhatott volna. Igaz, a pszichológusok azt mondják, hogy egy csók még magában véve alig valami. Ártatlan és jelentégtelen dolog, amelynek komoly jelentőségét csak a beteges fantázia adhat.

Lehet, hogy ebben is van valami komoly igazság; de maga az élet mégis másképen beszél mint a filozofusok bölcs megfigyelései.

A csók, amely észrevétlen, akaratlan esatlan el két emberi lény ajakán mindenkor egy-egy regénynek a bevezető része szokott lenni, amelyet azután egymás után követnek újabb és újabb részletek s a regény gyorsan bonyolód, gyorsan fejlődik — s egyszerre kész a dráma. Akkor, amidőn senki sem várja, amikor senki sem hisz benne. Csak valami ostoba, afaktalan érzés sejtíti a komoly fordulatot.

De ki ül fel a rémkepeknek? A szerelmes legfőbb feltékeny: de soha senki fel.

Katinka beteg lett az izgalomba s a meghűléstől. Két teljes hónapot töltött betegágyában. Hámos kerulte az asszonyt. Hámosnak bűnösnek érezte magát s nem mert elébe menni.

Aki figyellemmel kísérte az eddigi fejlődést esempen sem csodálkozik ezen. Különösen nem az utóbbin. Hámos szerföltől néhez és különös helyzete nagyon megojolja ezt.

Már a nyár haldoklott s a park utjain itt-ott lehullott sárga-piros lombokat mozgatt meg a lomha szél, amikor Katinka újból elhagyta szobáját és lemegett oda ahhoz a padhoz, ahol a titkon, epedve vágyott csókot kapta.

És mikor annál a padnál megjelent, akkor érezte, hogy nincs többé visszatérésre ut: el kell kárhoznania!

Ostobaság az egész. A társadalom egy félszeg törvénye az egész. A vér természet adta jogaival megküzdeni: eszménynyé emelheti az új testamentom; de alig akadhat emberi lény, aki ezt a küzdelmet el ne vesztse, avagy össze ne roskadjon bele.

Elkárkozás! Igen; mert megszegni a hitvesi esküt csak az erősebb férfi joga. A nő elbukik, mert a vér jogának engedni következményekkel jár s a bukott nőt kinezik maguk közül a feltétlen becsületes társadalom tagjai.

Ez ellen szót emelni csak a szabad szerelem hitvei mernek; de hogy hatás nélkül szint olyan természetes, amint hogy a mai rendet minden hibáival együtt, mert a *család* eszméjének emel szentélyt, sérthetetlennek és megdönthetetlennek tartjuk. S hogy a családot a férfi dolgozik ugyan; de szenvedni csak a nő szenved meg, szinte természetesnek látjuk, tartjuk és valljuk.

Hogy Katinka ott a pad mellett boldognak és bűnösnek tartja magát, azt mondjuk rá: hold kóros szentimentalizmus. Holott szintén természetes lélektani jelenség.

Csak hogy az etikai érzések különfélesége szerint különféle képen ítéljük meg az eseményeket, különféleképpen vizsgáljuk a dolgokat és különféleképpen mérlegeljük a lélek állapotok hullámozását.

A bűnösség érzése: nyomasztó.

A boldogság érzése: felemelő.

A két érzés közös eredője deprimálja az embert. A lelki küzdelem egy nehéz, erősen lehangoló nemével foglalja el az embert.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK

Értesítés.

Mélyen tisztelt üzletfeleimet tisztelettel értesítem, hogy folyó évi március hó 1-től fogva senki lakására a borbély és fodrász teendőik elvégzése végett ki nem megyek, s ily célból üzleti személyzetem sem boesajtom a közönség rendelkezésére. Egyedül csak a Nagy Ferenc ur Kossuth-téri házában lévő üzlethelyiségemben állok a tisztelt nagyközönség rendelkezésére.

Szívest pártfogást kérek

Grubmüller József
borbély és fodrász.

Eladó

20 kat. hold teljesen fioxera mentes homok talaj mely szőlőművelésre kitűnően alkalmas. — Értekezni lehet a lapkiadóhivatalában.

1083.1097

Árlejtési-hirdetmény.

Kunszentmárton községben építendő Kád és Gőzfürdő munkálatának vállalatba adására Kunszentmárton község közháza tanácstermében 1907 március hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást tartunk.

I. A föld-, kőműves-, burkolati-, ács-, tetőfedőbádógos-, vas, kőfaragó-, asztalos-, mázó és üveges munkák előirányzati összege

25166 kor. 84 fillér

II. Csatornázás, csővezetékek, gépek, kazán és gőzfürdő felszerelésének előirányzati összege

18605 kor. 26 fillér

Az ajánlatok külön adandók be az I. és külön a II-ik pont alatt írt munkákra

Az írásbeli zárt ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5°/₁₀₀-a készpénzben, vagy az állam által óvadékkul elfogadhatónak nyilvánított értékpapirokban melléklendő. — 1907. évi március hó 19 napjának délelőtti 9 órájáig a községi előljároságnál benyújtandók.

Az ajánlattevők ajánlatukban tartoznak nyilvánítani, hogy az általános és részletes feltételeket, költségvetést és műszaki leírást és az erre vonatkozó terveket ismerik s azokat elfogadják.

A nem ezen feltételeknek megfelelő, vagy a bánatpénzzel el nem látott ajánlatokat a pályázatból kizárjuk.

A községi képviselőtestület a beadott ajánlatok közül szabadon választ s nincs a legelőnyösebb ajánlathoz kötve, esetleg új pályázatot is hirdethet.

Az általános és részletes feltételek és költségvetés, műszaki leírás és tervek az árlejtés napjáig a községi főjegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kunszentmárton 1907 február hó 25-én

Kunós Károly

főjegyző.

Tóth

főbíró.

Eladó telkek.

Szabó Mihály téglyágyára mellett az országutakra nyíló négy háztelek (egyenként 640 négyszögöl) négyszögölenként egy korona 40 fillér árban eladó — Értekezni Lövy Henrik tulajdonossal.

2—12

Eladó ház.

Vajda Bálint I. tized 224. számú háza, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Értekezni lehet a fenti szám alatt, vagy a lap kiadóhivatalában, a könyvnyomdában.

Eladó föld.

Gyulai Mihálynak Mucsibáton 60 hold földje kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Értekezni lehet I. t. 398 szám alatt a tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Várady Antal III. tized 286 számú házában egy egy szobás, és egy két szobás lakás a hozzátartozó mellék épületekkel együtt kiadó. — Értekezni lehet a tulajdonossal hétfői és csütörtöki napokon I. t. 372 szám alatt.

Eladó ház. 13—13

I. tized 418 szám alatti ház mely áll 6 szobából és mellék épületekből örök áron eladó. — Értekezni lehet III. tized 545 szám alatt Balog Francsi:ával.

Kiadó lakás.

Kotvics Lajos I. t. 33 számú házában egy 3 szobás lakás megfelelő mellék helyiséggel együtt Szent-György naptól kezdve kiadó. — Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Tokajhegyaljai valódi borok.

Küldök saját termelésű boraimból hektó és literenként:

Hegyaljai asztali bort gönci hordóba: 54, 58, 60, 70, 80, koronáért hektóját;

Szamorodni bort akár üvegbe, avagy hordóban 1.10, 1.20, 1.30, 1.50, 1.80, 2.00, 2.50, 4.00 korona literjét;

Tokaji asszú adjusztáltva, félliteres tokaji palackokban: 1.60, 2.00, 2.40, 2.60, 3.00, 4.20; továbbá a ki korcsmai használatra itt személynél nagyobb bevásárlásokat akar eszközölni közönséges-borokban, a bevásárlásnál személyes közbenjárásommal rendelkezésére állok.

18 RESCHOFSKY L. Tolcsva Tokaj mellett.